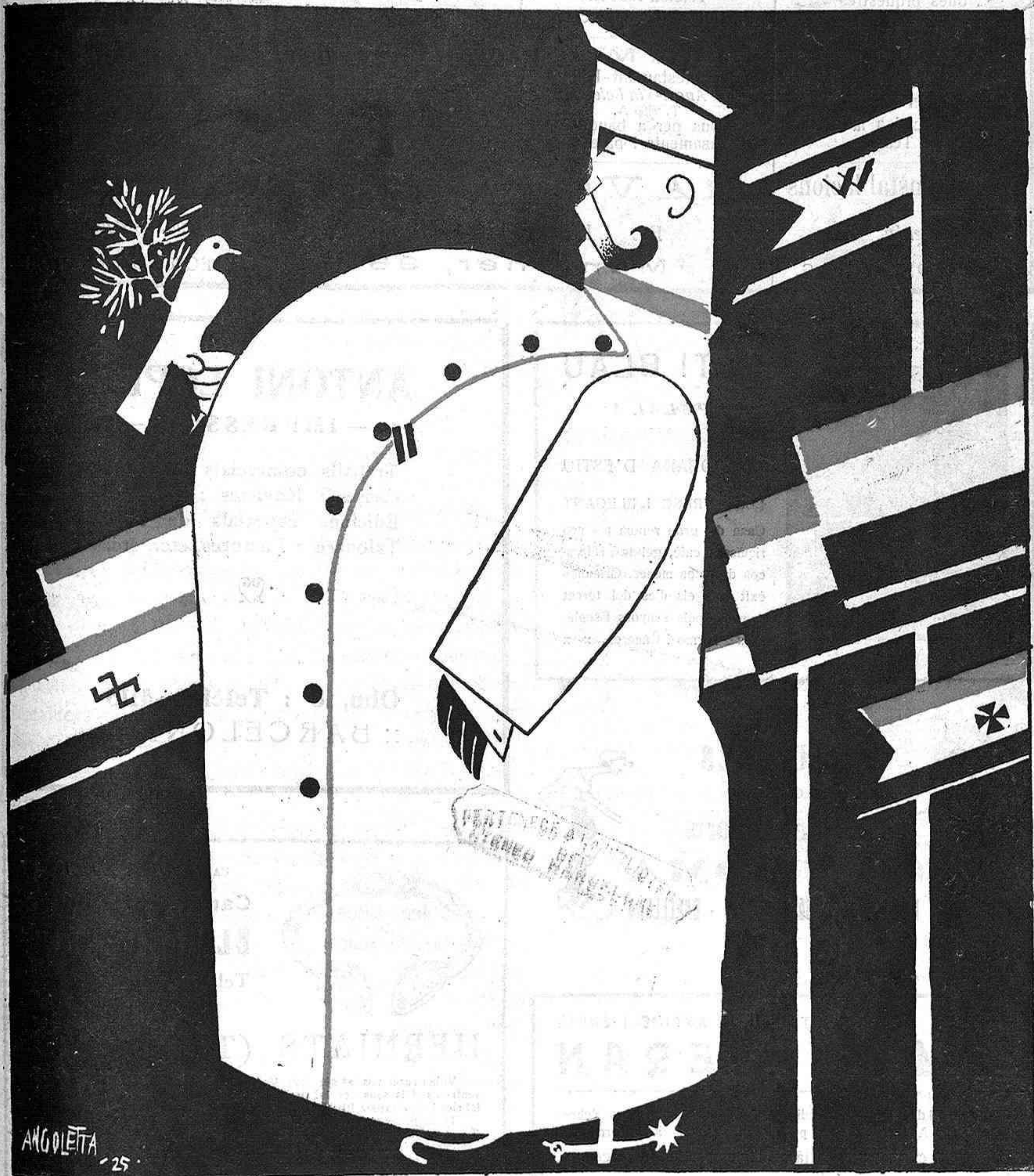

Barcelona 26 de juny de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2416 — 15 cèntims — Atrassats 30

HINDENBURG

Aquesta és la caricatura predilecta del bèl·lic president de la república alemanya.

ESTABLIMENTS QUE RECOMANA "L'ESQUELLA"

<p>I. V. E. Bicycles PLAÇOS - COMPTAT Muntaner, 40 -- Barcelona</p>	<p>HOTEL RESTAURANT ❖ Casa JUAN ❖ Habitacions des de 4 ptes i Pensió amb desdèjuni des de 2 ptes. Grand confort :: Telèfon 2372 A. Rambla Santa Mònica, 21 i 23</p>	<p>Bar Restaurant COSMOS Salonets per a família Plaça del Teatre, 1-Barcelona Telèfon 2794 A</p>	<p>GRAN CAFÉ RESTAURANT ="BARCELONA" Esplèndid local - Tel. 5100 A. Grans Concerts Pl. Universitat, 1 i Corts, 590</p>
<p>Restaurant Maxim's <i>Rambla del Mig, 37</i> Des de les 6 fins a la matinada dues orquestres Consumacions des de ptes. 1'50</p>	<p>LA CENTRO AMERICANA Casa especial en Cafès torrats RAMON BARGUÉS Telèfon 1228 A. Pl. Universitat, 3, Barcelona</p>	<p>Si voleu menjar bé, aneu al CAFÉ RESTAURANT "LA VID" E. CAREÓ Aribau, 16 :: Telèfon 3165 A</p>	<p>AU "LION D'OR" Cafè : Restaurant : Atraccions "Diners" a 5 pessetes 2, PLAÇA DEL TEATRE, 2</p>
<p>Grand Liceo CAFÉ RESTAURANT Rbla. del Mig, 3. - Tel. 1420 A. Servei especial a la sortida dels Teatres</p>	<p>Grand Metro Cafè - Restaurant - Billars <i>Pl. de l'Angel - Via Laietana, 23</i> T. 2490 A. Salons per a banquets, casaments i bateigs</p>	<p>Hotel Internacional <i>Rambla del Mig, 1-3</i> Esplèndides habitacions « Grand Confort »</p>	<p>Hotel Marina Servei acurat i econòmic Telèfon 2869 A. :: Plaça del Palau, 10 ::</p>
<p>Mobles-Instal·lacions <i>Salmerón, 75</i> TELEFON 1746 G.</p>	<p>RAVO VERDE EL LICOR MUNDIAL Muntaner, 98</p>		<p>Bazar de la Unión <i>Unió, 3 - Barcelona</i> EFECTES D'ESCRITORI</p>

PATI BLAU
PELAI, 1

TEMPORADA D'ESTIU
LLOC FRESC I ELEGANT
Casa de gran renom pel seu riquíssim cafè, gelats i refrescos de totes menes. Grandiós èxit tots els dies del terçet compost pels senyors Escolá,
:: :: Tormo i Cáceres :: ::

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs Edicions especials de luxe Talonaris : Factures, etc., etc.

M

Olm, 8 : Telèfon 4115
:: BARCELONA ::

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports

SANROMA
Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

CASA ESTABLERTA EN 1890

Carme, 51, botiga
EL REGULADOR
Telèfon A 62
BARCELONA

HERNIATS (TRENCA TS)

Voleu curar-vos les hèrniats? Voleu evitar el seu desenrotlló? Voleu prevenir-vos dels seus perills? Voleu anar còmodes? Amb els braguers que fabrica l'especialista PERE SIMON obtindreu totes aquestes aventatges.
Hi ha braguers de 5, 10, 12, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 pessetes un. Falxes higièniques per a evitar l'abort i dilatació del ventre. Braguers per a la curació radical de les criatures. Objectes de goma per a la higiene en general. Cotons i gasses per a la curació de ferides segons el Dr. LISTER

ANTIPALÚDIC ANTIMELITENSIS

L A V E R A N

(A los ocho dias)

Cura radical de les Febres palúdiques. Tercianes o Quartianes. Febres de Malta. LAVERAN es ven per totes les Drogueries i Farmàcies.
Per prospectes **Casa Segalá**, Rbla. les Flors, 14-Barcelona.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LES REVETLLES

Madrid ens guanya per mà en les revetlles. "La primera verbena que Dios envia—es la de San Antonio de la Florida". Sant Antoni per a nosaltres no té revetlla. Decidits a complir amb la màxima clàssica de què totes les coses bones són tres, en fem tres de revetlles, perquè si tres són les pasqües i tres els dijous rutilants, tres han d'ésser les revetlles.

Les tres estan subjectes a un rigorós protocol. La de Sant Joan és la custòdia de les revetlles, plena de coques, d'alfàbrega i de gentada. Es la pubilla de les revetlles, i, naturalment, per a ella és l'amor i per a ella el miracle de l'anunciació del promès en el vas d'aigua, i per a ella tota l'aigua purificadora. La revetlla de Sant Joan demostra que si la igualtat humana no és possible, tampoc la de les revetlles. Per a la de Sant Joan han estat tots els himnes, totes les cançons i tots els sonets sentimentals. Cada any, sense concurs, jurat ni premis es celebren a Catalunya els Jocs Florals de Sant Joan. Com abans, per tot Catalunya, s'encenen, com grans antorxes nupcials, les fogueres, i eren uns altres focs ignis oferts a la nit sagrada.

Tan ben muntat tenim el servei de revetlles, que la de Sant Pere ja no té perfum d'alfàbrega, però encara té coques, no s'encenen arreu fogueres, però encara per alguna cantonada es balancegen algunes flamarades. Ja no se'n parla de la nit de l'amor, però encara resten petons. Ja la mar no reb la visita de la gentada, però encara van a enfonsar-se en les aigües alguns tritons i algunes sirenes nocturnes. I quan arriba Sant Jaume, ja ni coques resten, ni fogueres ni herbes oloroses, ni cançons ni sonets. Com que és precís encendre alguna cosa perquè sinó no seria revetlla, s'encenen coets, i de tota la temporada de revetlles, no resten més que les ratlles lluminoses dels coets perforant la nit, semblant que són les ànimes de les revetlles anant-se'n al cel.

Tres revetlles ja estan be. Són les tres gràcies, obrint l'istiu. Després dels sants amb les seves revetlles, arriben les verges amb les seves festes majors. I passa l'istiu, sota aquesta arcada recreativa, plena de perfums i de coloraines, de revetlles i de festes majors.

PARADOX

Aquest número ha passat per la censura

ELS SOSPITOSOS

Nosaltres coneixíem un xicot que tenia relacions. Encara el coneixem, però ja no l'havem vist més, ha desaparegut.

Fins que l'altre dia un parent seu ens digué que estava agafat.

—Caram! Per què?—férem nosaltres molt estranyats.

—Ja veurà, li explicaré... Vostè ja sap que ell tenia relacions.

—Sí.

—Relacions amb una noia, com és de suposar.

—Sí...

—Però els pares d'ella no ho sabien.

—Ah, no?

—No; era molt jova! I ells es veien d'amagat dels pares. I als vespres, ella des del balcó i ell des del carrer, es parlaven.

—Devien fer molt escàndol!

—No; s'entien per senyes. I això el va perdre, pobre noi! Per això el van agafar.

—...?

—Sí, home! El van prendre per masó!

LA PLAÇA DE CATALUNYA

—Has vist com han resolt el desnivell de la Plaça de Catalunya?

—Sí, ho trobo d'un gran enginy. Els desnivells són, indubtablement, les coses més difícils de resoldre. S'ha d'ésser un gran artista i un gran tècnic, com el senyor Nebot, per a resoldre-ho feliçment. Són els desnivells els obstacles on topen tots els arquitectes i enginyers, però, també, són els desnivells ben resolts el que posa a prova l'art d'un arquitecte o d'un enginyer.

—Realment, això de resoldre-ho amb escales, com ha fet el senyor Nebot a la Plaça de Catalunya, és un encert

dels més grossos. Es amb això que hem vist tot el que val el senyor Nebot.

—Abans, a la plaça vella, la Plaça de Catalunya que hem vist fins ara, el desnivell hi era igualment i, en canvi, no hi havia cap escala. Però de quina manera es veia el desnivell! Es veritat que ben poca gent se n'havia adonat; i és que la gent és ignorant i ni veu el que té davant dels ulls.

—Sí, noi. Es així, amb escales prou se resolen els desnivells. Aquest senyor Nebot val un Perú!

La revetlla de Sant Joan

—*Mantecao Helao! Helao!...*

—*Coques de Reus!*

—*Jove: cacao, torrat i bo!...*

—A quina hora encendran el foc?

—Així que es faci fosc. I no dubti, senyora *Quenara*, que el del nostre carrer serà el més gran de tots. Jo els he donat el llit de l'avi, els retrats d'en Castelar i uns altres que no sé qui eren.

—Miri l'adroguer com ruixa els mobles amb benzina. Es cert que vindran a tocar la colla dels Escapsats?

—Ja ho crec. Per a fer bona festa hem recollit entre els veïns dotze durus.

—Tota aquesta gresca l'ha arranjada el promès de la pentinadora, que com que va darrera del *Querubilo*, vol apetzugar-la a la nit de Sant Joan.

—Veurà; tot l'any la duu al cinema, que és més econòmic.

—I més fosc!...

—Tu, no toquis llenya del pilot, sinó et clavaré un màstec.

—Aquesta escombra és nostra i ens l'haveu presa. Si era de la senyora *Quida*, la militar del tercer pis d'allí.

—Enredons!... Quart i ajuda! Vénen a robar-nos les coses els del carrer d'en Groc!...

—Quina aufàbrega més catxonda! On l'ha comprada?

—No ho digui a ningú. L'he robada d'una florista que badava.

—Com? Vostè? Una senyora tan catòlica?

—No en faci cas. Diuen que si es roba una planta d'aquestes es té una sort meravellosa.

—Què em diu, senyora Felisa!...

—El que sent. Jo, que fa anys que sóc molt desgraciada, he volgut fer la prova; un pa no l'hauria pas pres, però un testet, no és un crim que pesi gaire. A més, demà aniré a confessar-me. Calli, ve la meva filla Honorata.

—Corri, mamà! Corri, mamà!...

—Què passa filla meva?

—El gos s'ha menjat la coqueta.

—Millor, els cucs fan fàstic.

—No, la coca que jo havia anat a comprar a câ'n Tranquil.

—Maleït gos! De la seva pell me'n faré unes botines per a l'hivern.

—Ara! Ara! Ara!

—Visca!...

—*Eh... Aquí no se dan gritos subersivos*

—*Hombra! Iba a decir viva el foc de Sant Joan!*

—*Ah, bueno!...*

—Marieta, mira que la teva mare ens mira.

—No tinguis por. Fa dos dies que té una brossa a l'ull... Mira quina inflor!

—Ara vénen els músics!

—Recarai! Aquests van a Horta i només toquen dues vegades a l'any! Són els *Misèries*...

—On duen l'instrument?

—No te'n preocupis *Rosarito*... Que toquin el que vulguin, nosaltres tot ho ballarem.

—Mira com crema!

—No me'n parlis! Res més bonic que l'escalfor...

—Nois, vés que jo us vigilo!

—Llàstima de nit de Sant Joan, que no es cremin totes les futures sogres!...

—Salta! Salta!...

GRAELLS

Quan cal, també rectificuem

Sí, senyors, si cal, també rectificuem. Avui, per exemple. En el número passat publicàvem un "Esquellot" parlant del senyor Guix, i el senyor Guix ens ha tramès aquesta carta:

Barcelona, 22 juny de 1925.

Sr. Director de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

Present.

En ús del dret que em dona l'article catorze (14) de la llei de 26 de juliol de 1883, li prego es serveixi rectificar el solt del nombre del seu periòdic de dinou del corrent, en el qual se m'alludeix, fent la rectificació en els termes següents:

1.^r Que no es veritat que don Climent Guix dimitís el càrrec de regidor d'aquest Ajuntament per suposades denúncies sobre vendes de terrenys, sinó per altres motius que contenen en la mateixa dimissió i que res tenen que veure amb aquelles falses denúncies, com ho prova el que aquestes són molt posteriors a dita dimissió.

2.ⁿ Que la denúncia a què fa referència el solt, res té que veure amb terrenys d'Horta, ni de propietat de l'Ajuntament.

3.^r Que jamai he venut més terrenys que els de ma propietat, degudament adquirits i inscrits a favor meu en el Registre de la Propietat.

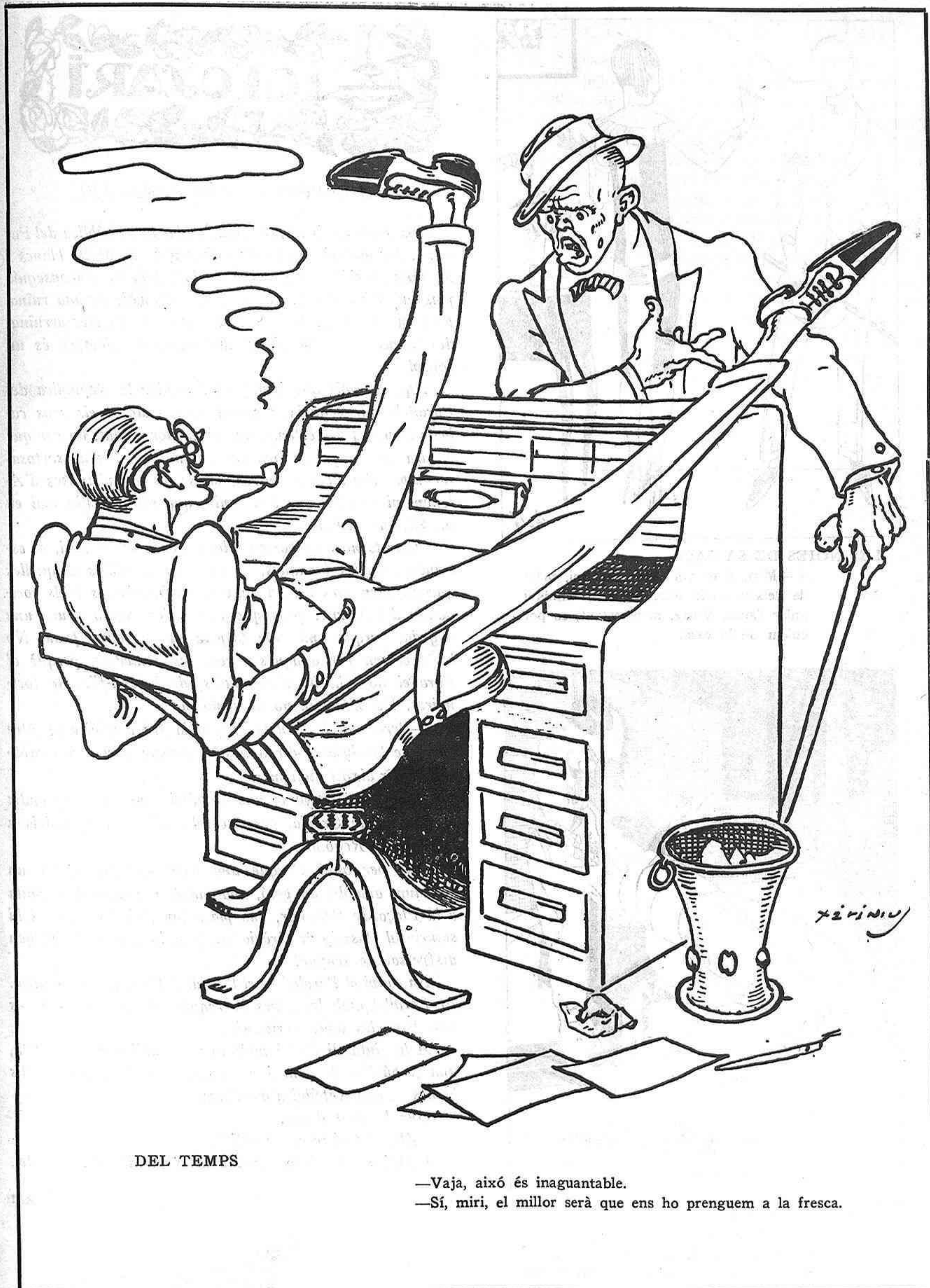
I, per últim, que es fals, igualment, tot el demés que en el repetit solt s'atribueix a l'infrascrit.

Estranyant que en el periòdic de vostè es publiquin notícies tan absurdes i monstruoses i reservant-me totes les accions que em corresponguin per raó del solt que motiva aquesta rectificació, sóc de V. att. s. s.

Clemente Guix.

Mi direcció: Vilapicina, 51 (S. A.).

Segons l'article 14 de la llei de 26 de juliol de 1883, en la qual s'empara el senyor Guix, pot rectificar en un número de línies doble a les de la notícia. L'"Esquellot" en tenia sis, per tant, el senyor Guix podrà rectificar en dotze línies. El seu escrit en passa 15 de les dotze, i essent la nostra tarifa d'anuncis de cinc pesetes la ratlla, el senyor Guix ens deu 75 pessetes. Esperem que passarà de seguida per la nostra redacció a pagar-les, a fi de què nosaltres en poguem fer donatiu a una casa de beneficència.

DEL TEMPS

—Vaja, aixó és inaguantable.

—Sí, miri, el millor serà que ens ho prenguem a la fresca.

LES NOIES DE SA CASA

—Miri, si es vol casar amb mi, m'ha de deixar sortir sola, jugar al tennis i guiar l'auto. Vostè, mentrestant, es pot cuidar de la casa.

LA BORRATXERA

—Tinc experimentat que, quan veig un fanal, he de tombar dos metres abans, perquè si tombo un metre abans hi topo.

LA REPUBLICA DEL PARALLEL

Uns quants nois es proposen fundar la República del Parallel. La majoria d'aquests nois tenen ja cabells blancs i un nom gloriós. Abans això de la glòria no s'aconseguia fins que s'havia convertit en una carcama, en una ruïna, però en una ruïna de les més de debò, de les més arruïnades. Avui es va un xiquet més depressa. Sempre és un consol!

Aquests nois que han pensat fundar la República del Parallel—que segueixen essent nois, malgrat els seus cabells blancs, perquè tenen un cor menor d'edat, un cor que encara no ha fet la primera comunió—no són, sortosament per ells i per nosaltres, savis; no són virtuosos d'Ateneu, ni és fàcil que s'hi arnin, que s'hi rovellin mai en un Ateneu. Millor.

Aquests nois no porten ulleres per a fer el savi, ni escriuen novel·les blanques, ni estrenen comèdies d'aquelles que agraden tant als adroguers, als betes-i-fils i als tocinaires del barri... però que només les van a veure una vegada, perquè amb una vegada ja en tenen prou. No les escriuen per a aquesta gent les comèdies, perquè al Parallel no n'hi ha d'adroguers, de betes-i-fils, de tocinaires. I si n'hi han no ho semblen.

—Però una República es podria fre a qualsevol altre barri de la ciutat!—diran vostès, perquè vostès són capaços de dir això i molt més.

Doncs, no, senyors: una República no es comprendia al Passeig de Gràcia, per exemple. Ni es comprendria a la Plaça de Regomir.

Que per què? Perquè una República ha d'esser un somriure amable, un petó, una cançó. I qualsevol hi canta a la Plaça de Regomir, una plaça tan sèria! Qualsevol hi somriu al Passeig de Gràcia, un passeig tan cursi, tan ben disfressat de senyor!

En canvi el Parallel és el lloc ideal per a una República. El Parallel amb les seves barraques, els seus teatres, els seus bars, les seves kermesses...

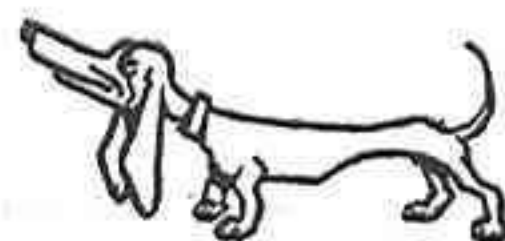
A la ciutat li convé molt una República com aquesta, una República de gent jove—encara que ja tingui cabells blancs—, una República d'artistes.

Que la gent digui:

—On el trobarem un artista?

I sàpiga que el trobaran a la República del Parallel.

VIRAI

El campionat de futbol

Per disposició especial, oficial, s'ha canviat el club campió d'Espanya. Els futbolistes, ara, en parlar del campionat diran del *F. C. Barcelona* l'ex campió. El *F. C. Barcelona* no pot celebrar cap acte ni els seus jugadors poden concórrer a cap altre camp, ni pot ésser, per tant, el campió. El club que quedà en segon lloc passa al primer.

Es lògic i natural que així sigui. Qui la fa la paga. I, és clar, l'ha de pagar fins a les últimes conseqüències. Quines són les últimes conseqüències, en aquest cas?: desposseir-lo de tot, començant pel més preuat i just. El campionat l'havia guanyat pels seus mèrits, i ara no pot tenir cap mèrit. Amb la falta els mèrits més intransferibles es perden. Això no hem vist sempre i ho veurem mentre el món sigui món i hi hagi justícia. El dia que el gran terratrèmol anunciat a plaç fixe—per bé que sempre hagi fallat aquest plaç—pels nordamericants i els alemanys, destrueixi la terra, llavors passarà tot al revés.

Naturalment, ningú no s'ha planyut d'aquesta pèrdua. La justícia sura com els peixos al mar.

I és indubtable que si una persona, sense saber una papa d'un ofici, pot ésser el primer d'aquell ofici al seu país, el que ha guanyat un campionat el pot perdre sense que un altre jugui millor que ell. No hi ha volta de fulla, en això. Si jo jugant a dames guanyo el meu contrincant, si la meva conducta no és prou com cal, el meu contrincant sense guanyar-me cap joc queda el vencedor. En bona lògica—la d'en Daurella, magatzemista de lògica i professor de bacallà—és així.

Per això, tothom troba tan natural que el *F. C. Barcelona* perdi el campionat.

El barret a l'istiu

Heu vist mai un trasto més empipador que el barret, a l'istiu? A l'hivern té, certament, una utilitat. Priva de constitpats, que el vent despentini els gomosos... per altre costat, comprenem que faria riure un xic veure un home amb abric de pells i tapat fins els ulls amb una bufanda, i amb el cap descobert. Però, a l'istiu... només serveix per a amoinar.

Al cap, el barret et pesa, et fa suar, t'apreta. Si el portes a la mà, no saps que fer-ne, et fa suar la mà, el desformes i el destenyeixes. Si te'l poses a la butxaca és com si no en portessis. Tampoc recomanem que se'l porti penjat a un botó. El millor fóra no usar-ne. Te'l deixes a casa, i evitaràs totes aquestes molèsties. No hi haurà ningú que es cregui que no en tens; si algú s'ho pensa, el cites per un dia qualsevol a l'hivern.

Només té una utilitat, el barret, a l'istiu: evitar que els polits viatgers que van als imperials dels tramvies et fumin un gargall a la respectable calva o al llustrós i arriçat cabell—cosa molt corrent—. Però per a prevenir-se d'aquest mal, hi ha un remei: no passar aprop de les vies dels tramvies, ni, pel que pogués ésser, sota els balcons.

Decididament, som partidaris de no dur barret. Ens erigim cavallers d'aquesta creuada, que va molt bé per a fer un xic d'economia.

Sentim la nostra campanya per les conseqüències que pot tenir als barretaires (no confondre), però, senyors, els nostres drets són tan sagrats com els seus.

LES VICTIMES DE L'AMOR

—M'ha deixat perquè diu que amb aquesta calor, l'única carn que li convé és la congelada.

EL PUDOR

—Van més vestides aquestes que s'han despullat per a banyar-se,
que no jo que segueixo vestida!

Les rambles i el Metropolità

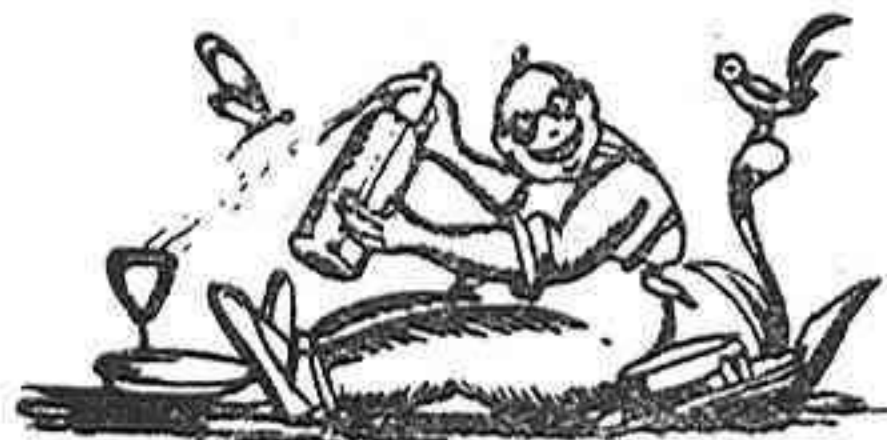
Han tornat a desembarassar les rambles de les tanques posades per a construir el Gran Metropolità—ara que ens hi havíem acostumat, justament! —Les rambles tornen a ésser lliures, i les podem comparar amb les rambles d'abans.

Semblen tot unes altres. Fan més goig. Abans estaven ben empedrades, no hi havien sots, no hi havien màquines i eines, no es convertien en fang després de ploure, no t'exposaves el millor dia a què se t'enfonsés la terra sota els peus i anessis a parar a baix... Tanta harmonia i ordre i seguretat era monòton, absolutament monòton, Era un fàstic transitar-hi. Una ciutat ben moderna i ben civilitzada ha de tenir atractius per a treure la monotonia de la vida. I ara les nostres rambles tenen tots aquests atractius, dignes d'un Nova York. Les rambles, ara no tenen res del que hem dit que tenien abans i que les feien tan ensopides. Ara, no són empedrades i en dies de pluja tot és un llac de fang, i trobes coses que se't posen al pas i hi han sots i munts que semblen valls i muntanyetes, i al millor dia pots anar a parar als túnels del "Metro", tot per a fer semblar als ciutadans que vas d'excursió. d'excursió perillosa, sense moure't de la ciutat ni tenir necessitat d'equipar-te, per a divertir-te en sortit encaparrat del despatx.

A més a més, ara, hi ha tot un gran tros de la Rambla de les Flors sense arbres. Els sentimentals se'n planyen, dient que els arbres eren bona part de la gràcia de les rambles, però no tenen motiu. I què han de tenir! Compareu aquest tros sense arbres amb el tros amb arbres. No trobeu que té més grandiositat la rambla pelada, desarbrada? Es clar, que sí! És llàstima que l'empresa del Metropolità no hagi tallat tots els arbres; valdria la pena de demanar-los que fessin un altre "Metro" al mateix lloc per a què traguessin els arbres.

I a la Boqueria hi trobem les dues estacions. Fan bonic de debò. Abans, aquell Pla de la Boqueria era massa ample, la gent s'hi perdia. Ara, en canvi, la gent hi passa bé, s'ha d'estrenyer una mica, cosa molt del gust dels aficionats a passejar-se aprop de les dones, especialment si són obeses.

Les rambles, en fi, han millorat el dos cents per cent. El que sentim és que un dia o altre algú tindrà el caprici de volguer-la fer semblar, en el que sia possible, el que era abans.

AQUELL PAGES

—Que és gran... la Plaça de Catalunya!

Una caritat

Quan una persona o una institució fa caritat davant de tothom amb l'esperit exhibicionista propi de la nostra naturalesa miserable, demostra que al capdavant, sota la humanitat imperfecte, té un fons de bondat. Quan aquesta obra caritativa la fa tal com la predicava Crist—amb la mà dreta, sense que se n'enteri l'esquerra—llavors demostra una superioritat humana ben alta.

L'Hospital de la Santa Creu es troba en l'últim cas. Ho és tant de modest aquest establiment, que ho és massa. Com si la obra meritíssima de curar i ajudar als consemblants un any darrera l'altre, una centúria darrera l'altra centúria, no tingués cap importància, com si la tasca contínua i abnegada que hi porten a cap per aquelles sales del dolor els homes i les dones de bona voluntat, fos una feina qualsevol; l'Hospital de la Santa Creu no mou brega, no busca admiradors, no va darrera la gent que pot protegir-lo. I això, amb tot i la seva dignitat, no està prou bé.

Ha sigut necessària la manca més absoluta dels elements més necessaris per a la curació dels malalts, ha sigut precisa una situació difícilíssima per a què l'Hospital es decidís a demanar la caritat dels amics dels que pateixen.

A l'Hospital hi falta radi; li falten moltes altres coses. Ja ho sap tothom. Ja que aquella bona gent té l'alta dignitat de la modèstia, de l'orgull de la modèstia, mirem entre tots de fer allò que es pugui per a què a l'Hospital no hi falti res. Treballem-hi tots. Aquella casa és la casa de les nostres hores d'angúnia, és la casa de les misèries dels pobres, dels desamparats de Déu, perquè es veu que Déu no empara a tothom qui ho precisa.

Per amor als que sofreixen, per respecte al noble orgull d'aquest establiment centenari, demanem una caritat...

ELDORADO

La companyia d'en Martínez Sierra ha estrenat darrerament una obreta dels senyors Contreras Camargo i Martí Orberà, *Paloma que huyó del nido*, que el públic ha acollit amb aplaudiments de discreta complascència.

Veritablement, *Paloma que huyó del nido* no té res d'extraordinari; no té cap mena de transcendència, no ve a trencar motllos vells. No, no, però és una comedieta agradable, que s'escolta amb gust. Ja n'hi ha prou. No passa amb totes les comèdies, això!

NOVEDADES

En aquest teatre la companyia Guerrero Mendoza ha estrenat *Doña Diabla*, del poeta Fernández Ardaví, i *El llanto*, del senyor Muñoz Seca. Per cert que dita companyia, veient que la temporada no els hi va tan bé com esperaven, ha decidit plegar el ram i anar-se'n amb la comèdia... a otra parte.

Si que és una ganga donar obres an aquests senyors.

ROMEA

Per a la funció del seu benefici, en Joaquim Montero va triar *L'auca del senyor Esteve*, d'en Rusiñol, l'obra cabdal

ELS TREBALLA-DONES

—Senyoreta, deixi'ns venir al darrera només.

—No es cansin, joves. Vaig a la Plaça de Catalunya i em perdrien per algun d'aquells boscos que hi han plantat.

LA VIDA BARATA

—Maduixes, noies, maduixes!... A deu durus la mitja lliura.

de la moderna dramaturgia catalana. No cal que ens desfem en elogis de l'obra d'en Rusiñol, perquè ja s'hi ha desfet tot-hom. Trobem molt ben encertada l'elecció de l'obra que ha fet en Montero. El que no trobem tan encertat és el que ha fet en Montero amb *L'auca del senyor Esteve*: mutilar-la sense cap mena de cura, sense cap mena de respecte.

Per què això? No sap el senyor Montero, autor i actor, que això no es pot fer?

Sobretot que, quan hagi de mutilar, d'escapaçar o de tallar alguna obra, altres en té a mà: *A Montserrat*, *Clavé*, per exemple.

Entesos?

OLYMPIA

Llàstima d'assaigs i de presentació per a una obra de la pobresa de *La canción de los batanes*. El llibre és vulgar, anodí, pesat; el drama, difús; els tipus mal traçats, sobretot els tipus còmics.

La música, que recorda la de moltes altres partitures—sobretot les de *Doña Francisquita* i *Las Golondrinas*—no és música: és soroll, i no té cap mena de valor ni cap mena de personalitat.

Molt justes i entonades les decoracions. I molt característiques ademés. Del bò que hem vist en escenografia.

En la interpretació es distingiren les senyores Torres i

Bau Bonaplata i els senyors Morell, Fernàndez, Fuentes i Gorgé. Sobretot en Morell, que és un tenor de debò—en res semblant al rave que el diumenge va fer vuit dies ens cantà (?) *Doña Francisquita*—un dels millors cantants del gènere.

BOB

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

Poesies. D'en Manuel Ribot i Serra.

Veu's-hi aquí una tria feta per en Costa i Dèu i en Joan Sallarès, molt ben triada. En un bon llibre i una obra de justícia a l'obra d'en Ribot i Serra. A Sabadell haurien de fer-ne sovint de publicacions d'aquestes, perquè aquestes flamarades de poesia són les joies, els tònic de les ciutats industrials, perquè no n'hi ha prou amb que una ciutat sigui la segona urbs de Catalunya. En Sallarès i en Costa ho comprenen així mateix i així mateix ho diuen en el pròleg, que és una biografia senzilla i justa de l'autor.

Les poesies d'en Ribot, donen desseguida la sensació d'aques-

LA BONA INTENCIO

—Què hi fas, noi, al cap de ton pare?

—Hi pinto aquesta teranyina perquè no hi vagin mosques.

ta poesia tan ingènua que va del cor a la ploma directament, i, natural, que surt de dintre, perquè vessa i ha de sobreixir. la senzillesa de les poesies d'en Ribot captiven com totes les coses senzilles i boniques. No hi han profunditats filosòfiques, no hi han extravagàncies sensuals, no hi han cants al cubisme. Això, no. Tan sols s'hi troba la dolcesa de les coses de la terra sentides i dites amb amor, amb enamorament, amb una serenitat casolana que perfuma tot el llibre com d'espígol i marduix.

La guitarra del fadrinet barber que canta sempre, la boja de Badalona que espera l'amor allà a la platja, l'amor que la mar li va robar, el passa-rius, tots són tipus trets de la vida, purs, tal com sona, sense maquillar-los, vestits només amb la roba poètica del glossador senzill i enamorat.

Les poesies patriòtiques tenen la solidsea d'un temperament fort com un roure; les poesies històriques—que de tot hi ha—tenen la grandesa i la netedat d'expressió de les cròniques dels clàssics, d'en Martorell, d'en Bernat Metge. En fi; que hi ha molt de bo en aquest recull, i està triat i editat amb un respecte que mereix respecte.

Francament, ens ha agradat. I si poguéssim en parlariem molt més extensament. De llibres com el d'en Ribot i Serra, no en surten cada dia, i quan hom en troba un s'hi entretindria hores i hores, dies i dies.

ALFA

FUTBOL

Altrament, no s'hi pot fer més. Mentre comença ja a flaquejar el delit a les lluites esportives per cauas de la canícula que ja fa dies que es deixa sentir, els únics que s'aguanten fermes i no deixen tòrcer la seva gran "afició" a l'esport, són els nostres futbolistes.

Diumenge passat, per exemple, era bo de veure pels nostres camps, com l'"infeliç" jugador les passava de totes i amb tota la "bona fe" anava pegant puntades de peu a les pilotes.

A nosaltres, que no ens tocava l'haver de córrer adeletrats darrera la bala, no cal dir com els sentíem els efectes de la canícula, i ara imagineu-vos els "pobres" jugadors...

Sans, 3 - Europa, 1

El Sans i l'Europa s'han barallat una altra vegada i ens consta que el Sans no s'hi veu de content perquè va ésser favoregut per la sort, encara que nosaltres no deixem de reconèixer ben justa aquella exclamació espontània que engegà un "ex" directiu del popular club de Sans: "Hem guanyat perquè en sabem més!"

Ara, que s'ha de convenir que l'Europa ja hi anava a jugar amb un xic de temor, perquè el Sans està molt ben entrenat després de la seva tournée. Davant d'això l'Europa pensà bé: "Cal presentar reforços" i per això al davant de l'Europa hi havia un canari, l'Armas, que marcà el goal que salvà l'honor futbolístic del seu equip i Rodríguez, d'un club de segona categoria. Però es veu que aquests nous i poderosos elements no serviren per a gran cosa, ja que no es pogueren escórrer dels tres goals que el "fantàstic" Feliu els hi marcà.

Ens temem que l'Europa no estarà conforme amb tants goals i... qui sap si entaularan negociacions per a celebrar un altre partit. S'entén, però, al camp de l'Europa!

Espanyol, 4 - Júpiter, 0

Estem convençuts que això dels "canaris" dóna; ara mateix ja n'hem vist debutar un altre a l'Espanyol, a més del que ja debutà dies passats. Es tracta de Padrón, el nou "home llagosta" o el "fantàstic desmarcador", que formava part a la "desquartitzada" selecció canària.

Però l'Espanyol se'n riu ben bé de tot això; estava afamat de victòries i té, ja les aconsegueix una darrera de l'altra.

Ara, que, en aquest partit que es jugà el diumenge al seu camp, les patacades de jugador a jugador foren més abundoses que els goals, i això que l'Espanyol "només" en marcà quatre. L'àrbitr Vela potser ens donaria raó.

Els goals els marcaren: Zabala, Padrón, Ventoldrà y Mauri. Sabadell, 2 - Terrassa, 0

Els eterns rivals jugaren a Terrassa, i amb tot i ésser en camp propi, el cercle d'aquella ciutat es vegí allunyada la sort, per dos goals que Saus i Sagués, del Sabadell, li marcaren.

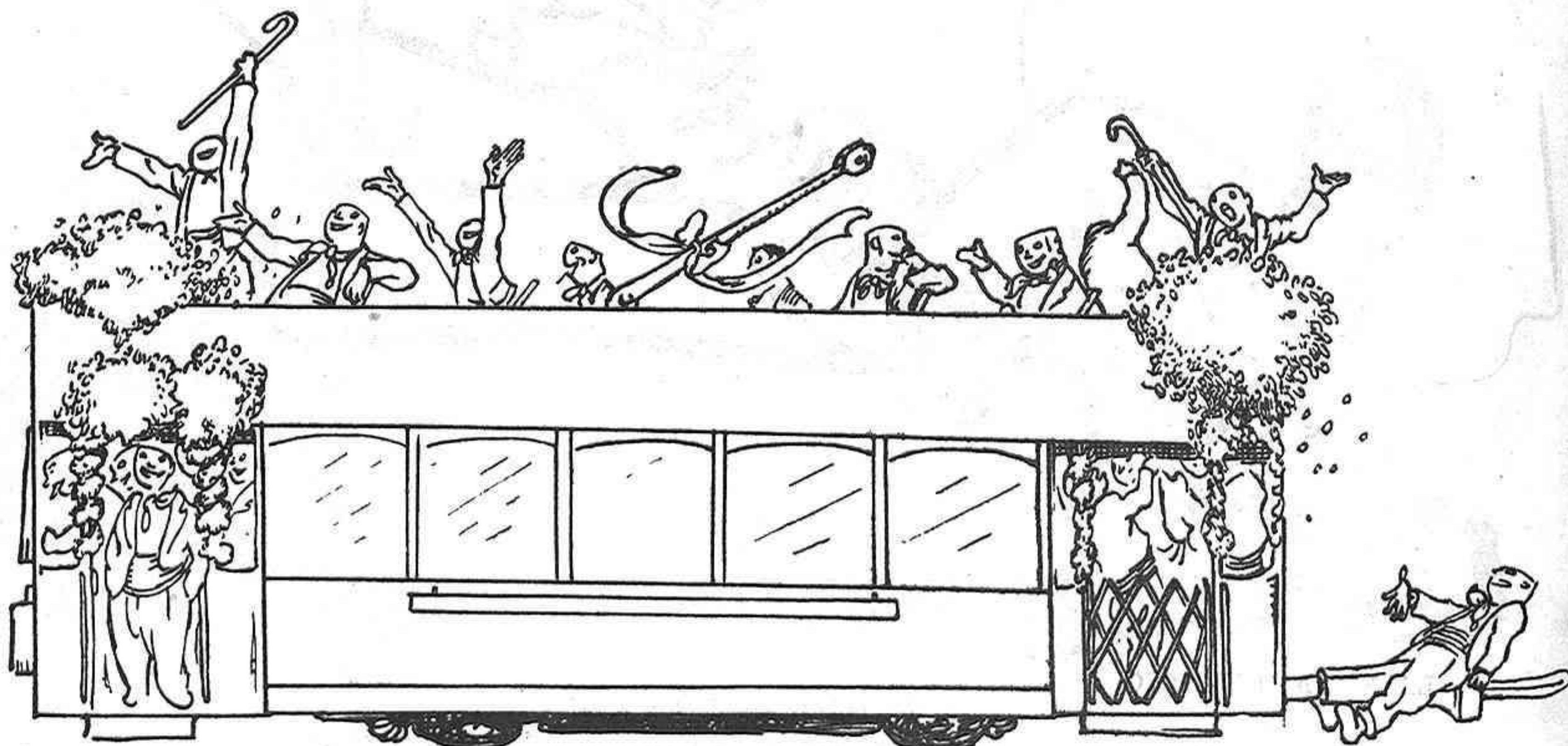
Tenim entès que els terrassencs s'hi resignaren, perquè segons digueren, la derrota quedà compensada amb el gran interès en què sempre, es mantingué el partit.

I això que de calor no en faltava!

Badalona, 4 - Gràcia, 0

Els de Gràcia no se'n sabien avenir; tanmateix la derrota era un xic massa crescuda.

Bon nombre d'aficionats o socis del Gràcia anaren a veure el partit amb molta afició, però un cop acabat i tot entornant-

—Hurra!!! Els tramvies ja són nostres!

COSTUMS ANTIGUES

—Proposem als barcelonins aquest barret i aquesta cortesia. Seria de l'única manera que tindríem nets els carrers.

se'n amb el "cabasset", no en volgueu més d'exclamacions! I pensar que si haguéssin guanyat, encara que l'equip hagués estat més flac del que era, no se n'hauria sentit ni una, hom comprèn que la derrota és ben "dolorosa"...

El millor que es vegé d'aquest partit fou l'actuació dels de la costa en els vint-i-cinc minuts darrers de la primera part, però el que és la segona, ens avorri completament. Es allò: "qui no es conforma és perquè no vol". Almenys ho entenem així nosaltres.

Els quatre goals foren marcats per Garriga (1), Tejedor I (2) i Llinàs (1).

NATACIO

"Rari Nautes", d'Itàlia - C. N. Barcelona

Per a diumenge i dilluns vinents, en festes nocturnes, el Club Natació Barcelona ens anuncia dos importants matches amb el Rari Nautes, de Milà, famós club italià.

Això sí que és veritable esport en el temps que correm. Quan menys refresca un xic.

TEIXI

UNA BONA PARADA

A les acaballes de la temporada ens trobem amb una bona parada de coloraines a les "Galerías Areñas", com si diguéssim una petita apoteosis de la pintura catalana, en la qual hi pren part mestre Meifrén amb uns paisatges mallorquins ben madurets; mestre Galwey amb una terra de secà que està demanant la pluja, mateix que els veïns de Barcelona cansats de tanta solejada torradora; en Tor-

ruella que ens fa denteta amb un cistell de fruita malloca quina d'allò més sucosa i frescoia; en Ferrater que ens convida a fer la mig-diada a l'ombra d'un d'aquells jardins tan bonics que es sap engiponar a corre-cuita; en Puig Perucho, amb una nota de cap al tard que val per tota una melodia de Schumann, i en Cabanyes que hi té una marina de les més filarmòniques que li havem vist.

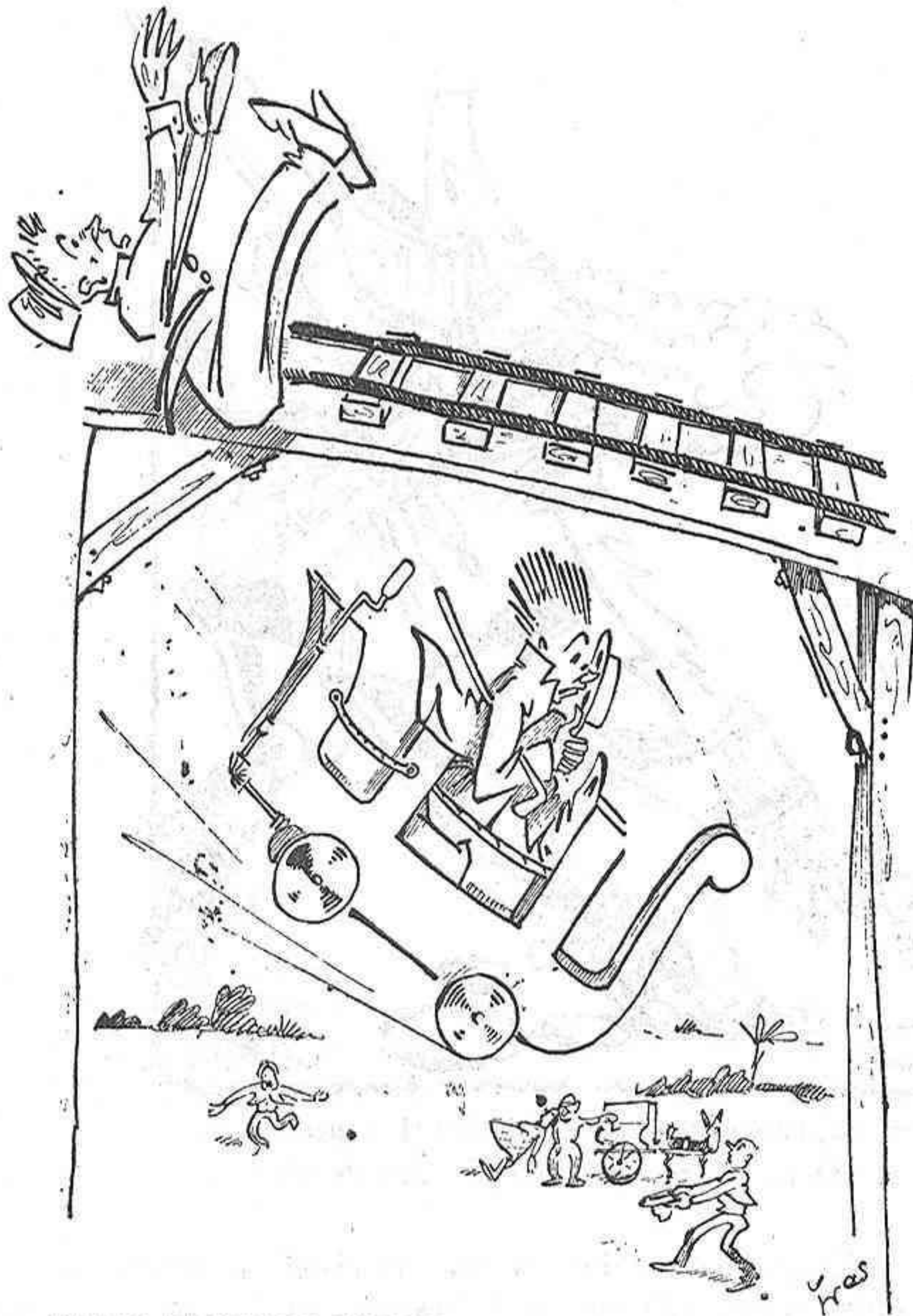
L'element novell es troba representat a la parada pel *trío* Oliveras, Bergnes i Saenz de la Maza, el qual segueix en pintura l'escola dels darrers compositors russos, amb les seves dissonàncies de color, però que en conjunt fan bon paper, perquè tenen lluc i comencen a tenir manetes, ço que em fa creure que acabaran per italianitzar-se.

Les obres més personals de la parada són, però, les d'en Daniel Sabater, el conegut pintor de les bruixes, el qual es troba de nou entre nosaltres després d'haver fet molt soroll per terres d'Amèrica, particularment al Brasil.

Ja és ben cert, ja, allò de *roda el món i torna al born!*

En Daniel Sabater, després de fer la mar de mils comptes de reis, per les ciutats brasileres, ha volgut vindre a reposar una temporadeta entre nosaltres per a donar-nos a conèixer mitja dotzena de les teles que ha pintat a l'altre món, tres de les quals són altres tantes *bruixeries* fantàstiques que deixen enrera els terribles *sàbats* de les bruixes de Llers. Les altres tres pintures entren de ple en els dominis de la *filosofia*, perquè es tracta d'un pintor que es fica per tot; en una d'elles ens presenta l'avar de sempre, que ha sentit soroll en el moment de remenar les esterlines; en altra, una colla de nyèbits que examinen la calavera del *Doctor Pandolfo*, presentada en una safata; per fi en la tercera, hi ha posat dues rosses joves fresques i rialleres, l'una blanca i l'altra negra, que s'estan *coquetejant* com dues bledes abans d'anar al ball de l'amor.

I el pintor pregunta. *Quina va fer Déu primer?*
Vés quina batxilleria!

PARC D'ATRACCIONS

—Veritablement, amb això de les muntanyes russes, no saps mai on vas a parar.

Jo en tinc prou en saber que boniques com són, la blanca sobretot, han sortit de les mans d'un xicot que ha donat tot solet la volta al món, obrint-se pas amb els seus pinzells.

Què no té mèrit, això?

Ja ho crec!

Més que no donar-la amb el *Catalònia* del nostre *Françisquet*!

C. ARBÓ

ESQUELLOTS

Després dels exàmens, un estudiant telegrafia al seu germà, al poble:

"Me han dado calabaza. Prepara a papà."

Contestació:

"Papà preparado. Prepàrate tú."

Junt amb la clausura del F. C. Barcelona, s'ha prohibit als seus jugadors jugar en cap altre camp mentre duri la clausura. Què faran els onze del Barcelona?

Veus ací uns homes que s'han de passar uns anys desvagats. I és evident que, uns homes actius com ells, volen ocupar el temps en alguna cosa. Nosaltres hem parlat amb un dels jugadors. Ens ha dit que els onze, fent-se càrres de la crisi

de la novella catalana i atenent la crida dels Sagarra, Estalrich, Carles Riba, Garcés, etc., etc., es dedicaran tot aquest temps a escriure novel·les.

A Granollers ha aparegut una fantasma. Una pila de dijous seguits i algun altre dia, la fantasma s'ha deixat veure obrint portes. Així ho hem llegit a *Las Noticias*.

Naturalment, ressenyant-ho *Las Noticias*, la fantasma no podia aparèixer enlloc més que a un col·legi i la fantasma no podia ésser altra cosa que el pare d'una mestressa, mort fa tres anys.

Es un cas horrible. Ja ningú creia en fastasmes, i té, ara ens en surt una! Perquè és indubtable que el cas és verídic. *Las Noticias* ho ressenya amb tots els pèls i uts; el cronista es mostra esgarrifat. I quan un periòdic tan serio com *Las Noticias* s'ho creu, què hem de fer nosaltres?

Es horrorós, horrorós. No estàvem ja prou intranquils per a què ara ens surtin fantasmes? Nosaltres ja fa tres nits que no dormim. Cada moment temem que no ens surtin fantasmes. I es cert que, es veu, n'hi tornen a haver. Les calamitats d'aquest temps les han tornat a fer sortir. Ahir trobarem un amic arquitecte molt esparverat. Gairebé no tenia alè per parlar. Després de molt tartamudejar ens pogué dir que a la nit se li havia aparegut la fantasma del senyor Nebot.

S'abaixaran els preus dels tomàquets i les bledes, perquè hem sabut que al camp del Barcelona hi plantaran llegums de tota mena, convertint-lo en un lloc que hi creixerà molt verd...

No hay bien que por mal no venga.

En pocs dies, a Sant Andreu, el tren de Manresa ha mort a diverses persones que s'han suïcidat. Afortunadament (com digué l'avi Brusi en certa ocasió), no hi havia cap poeta ni autor dramàtic dels set cents vint-i-sis que té la populosa i honorable barriada obrera.

Res més deliciós que les processons de barriades i els envelats. Nosaltres, que no deixem de fer xerinola en tot, admirem unes coses que no podem per menys que anotar-les.

Moltes entitats, socis de les quals són republicans i fins es diuen *comunistes* (de pa i ceba), deixen les cadires a la Parròquia, i si és menester, les cadires de la Parròquia van a l'envelat o a la saleta d'allà on sia.

Després, els tivats, els rancis i els passen per adelantados els veureu a portar l'atxa com un lluiset, però després ve la compensació, i és que els capellanets han d'ajudar els vermells amb forma dissimulada. Hi han coses que fan riure, però... de fàstic... sobretot a les barriades veïnes, que es fa tant el ridícul.

Respostes pagades

J. P.: Carai, que és enamoradís vostè! Vagi en compte que no l'enredin les dones. — C. J.: Les seves "Crítiques" són molt cag... Assenti's i esperi. — Llarch: Aquest cop sí, senyor Llarch. No s'ha de desanimar per res. Vostè és jove i ha de tenir la sang calenta per anar endavant. Estem? — T. Ll.: Ai, filleta. Això seria millor per una revista de filles de Maria. — J. C. D.: Per compassió li publicarem. — J. G.: Què vol que li contestem? — M. X.: Té masses pretensions. Però la barra sempre es recomanable, i l'atendrem per la seva barra.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA Oim, 8, Barcelona

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFON 4115 A

Acaba de publicarse

Nueva edición (1925)

DICCIONARIO

de la

Real Academia Española

Un tomo encuadernado en pasta española

Ptas. 48'50

Nova edició

Les cent millors poesies

DE LA

Llengua Catalana

Triades per

E. Moliné i Brasés

Preu: 2 pessetes

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls hi otorguen rebaixes.

DEMANANT AUXILI

— Vostè que és porter i té tanta influència i una clau tan grossa, vol baixar a obrir-nos que ens han tancat?